

De zin en onzin van het streven naar nul ongevallen

dr. Gerard Zwetsloot

VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Opzet van deze DOE workshop

- Nul meting
- Presentatie: Vision Zero in het kort
- Discussie: (On)zinnige kritiek op het streven naar nul ongevallen en wat dit betekent voor de ontwikkeling van Vision Zero
- Presentatie: De innovatieve kwaliteiten van Vision Zero
- Over de Stichting Vision Zero Nederland
- Na meting

Vision Zero

- Vision Zero is de **ambitie** en het **commitment** om veilig en gezond werk te **creëren en te borgen**
- Door alle werk-gerelateerde (ernstige) ongevallen en ziekten **te voorkomen** (preventie)
- En door veiligheid, gezondheid en welzijn op het werk **te bevorderen**

Nul meting

- Het streven naar nul ongevallen (Vision Zero)
- **Vision Zero geeft belangrijke, unieke mogelijkheden voor het verbeteren van veiligheid**
- **Vision Zero is flauwe kul**
- **Ik weet (nog) niet wat ik er van moet denken**

Beleid m.b.t. Vision Zero

International Social Security Association (ISSA):

- Strategie en campagne voor Vision Zero (SHW) in > 150 landen samen met lokale partners

Europese Unie:

- EU Strategic Framework on Health and Safety at Work 2021-2027
 - Gericht op het elimineren van **dodelijke ongevallen**

Nederland:

- **SZW - Arbovisie 2040** = Gericht op **nul doden door het werk** in 2040.
- Recent opgericht: **Stichting Vision Zero Nederland**

Beleid International Social Security Association (ISSA)

- Sinds september 2017 campagne in meer dan 150 landen om Vision Zero en een preventiecultuur te promoten
- Strategische samenwerking met o.a. ILO, WHO, ICOH, IOSH, ORP en heel wat overheden.
- Basisraamwerk: de 7 Gouden Regels

VISION ZERO Website

VISION ZERO
Safety. Health. Wellbeing.

www.visionzero.global

De 7 Gouden Regels (ISSA)

1	Leiderschap	Neem de leiding, toon commitment
2	Gevaren en risico's	Identificeer en beheer gevaren en risico's
3	Doelstellingen	Ontwikkel doelstellingen en programma's
4	VGW Systeem	Zorg voor goede organisatie en systeem in VGW
5	Technologie	Borg VGW in machines, gereedschappen, werkplekken
6	Competentie	Verbeter kwalificaties – ontwikkel competenties
7	Mensen	Investeer in mensen – motiveer door betrokkenheid

De 14 Proactieve Leidende Indicatoren

- 2 per Gouden Regel (ISSA, 2020)

1 Leiderschap	Zichtbaar commitment	Competent leiderschap
2 Gevaren en risico's	Evaluatie risico management	Leren ongeplande gebeurtenissen
3 Doelstellingen	Werk introductie	Evaluatie programma doelen
4 VGW Systeem	Werkvoorbereiding	Planning en organisatie van werk
5 Technologie	Innovatie en verandering	Inkoop
6 Competentie	Initiële training	Opfris training
7 Mensen	Verbetersuggesties	Erkenning en waardering

De 14 Proactieve Leidende Indicatoren

- Van simpele tot geavanceerde toepassing:
 1. Checklist (doen we dit al?)
 2. Semi kwantitatief (1-5, van vrijwel nooit tot altijd)
 3. Kwantitatief (percentage of frequentie)
- **Gebruik de uitkomsten om zinvolle gesprekken te houden!**

Uitdagingen Vision Zero (en voor alle veiligheidskundigen)

- Nul risico bestaat niet
- Mensen en organisaties maken fouten
- De wereld verandert. De toekomst is onvoorspelbaar. Verandering maakt beheersing lastig; een hoge mate van beheersing kan innovatie belemmeren
- Een korte termijn aanpak belemmert vaak verdergaande lange termijn oplossingen

Onzinnige kritische statements

Nul ongevallen veronderstelt absolute veiligheid (afwezigheid van risico's), wat niet bestaat (René Amalberti)

Het menselijk lijden kan nooit volledig worden geëlimineerd (Sidney Dekker)

Preventie is per definitie reactief (Erik Hollnagel)

Deze argumenten zijn nep. Maar grote namen worden gemakkelijk geloofd en nagepraat

Bedenk: het zijn gewoon mensen die ook fouten maken

Zinvolle kritische statements (I)

Nul ongevallen is geen goede maat voor veiligheid

- Er zijn statistische issues. Kleine organisaties hebben vaker nul ongevallen dan grote. Maar zij zijn gemiddeld genomen minder veilig
- Het bereiken van nul ongevallen is geen goede voorspeller voor de veiligheid van morgen en overmorgen

BP's Deepwater Horizon disaster (2010)

Twee weken na de viering van 10 jaar met nul LTI's

- 11 doden, 17 gewonden
- Ecologische ramp
- Ruim 10 miljard dollar verlies

**Vision Zero is toekomst gericht;
lagging indicators reflecteren het verleden**

Zinvolle kritische statements (II)

Druk om 'nul' te bereiken kan mensen ontmoedigen om incidenten te rapporteren;

Manipulatie van veiligheidsdata is makkelijker dan goede preventie

In de bedrijfscultuur wordt 'nul' vaak opgevat als een target waar mensen of afdelingen op moeten worden afgerekend

Nul is een ambitieus doel, maar nooit een target.

Focus op het preventieve proces, niet op de uitkomsten

Zinnvolle kritische statements (III)

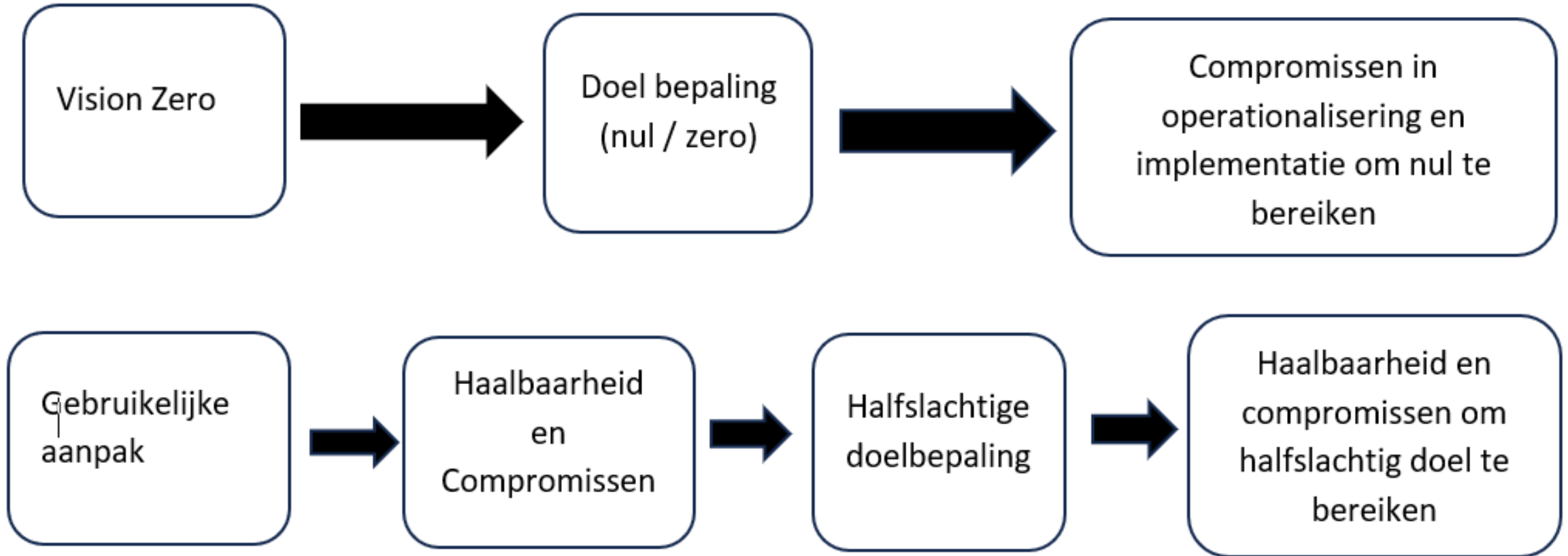
Als je **alle** ongevallen probeert te voorkomen, gaat er te veel tijd, geld en energie naar onbeduidende risico's

Vision Zero moet focussen op de preventie van ernstige ongevallen, en tegelijk de kleinere risico's niet vergeten

Maak onderscheid tussen de '**vital few** en de **trivial many**' (Juran). Zie de trivial many als groep die gelijkwaardig is aan een van de '**vital few**'

Doelen formuleren

Lange termijn perspectief

- **Vision Zero en de ontwikkeling van een sterke preventie cultuur vereist een lange termijn aanpak**
- Korte termijn oplossingen kunnen lange termijn oplossingen belemmeren
- ‘Evidence’ gaat meestal over de impact op korte termijn
- Vision Zero is toekomst gericht

Vision Zero is een gewaagde ambitie

“Als je doet wat je altijd al deed, bereik je hetzelfde als altijd” (vrij naar Einstein)

- Vision Zero impliceert daarom:
 - Innovatie (het ontwikkelen en doen van nieuwe dingen)
 - Nieuwe denkwijzen (mentale modellen)
 - (organisatie) leerprocessen van hogere orde

Van moeten naar willen

(voorbij compliance)

Wij streven naar veiligheid **omdat we het willen**, niet omdat we **het moeten (een cultuur omslag)**

Vision Zero vereist de persoonlijke inzet van leiders en medewerkers, evenals intrinsieke motivatie

Omdat **we het willen is** essentieel voor o.a.:

- Leiderschap commitment, alertheid, proactief handelen, creatief zijn, eigenaarschap, het delen van waarden, etc.

Proactiviteit

- **Een cultuur waarin iedereen zich proactief inzet voor preventie en het verbeteren van veiligheid**
- Neem maatregelen in de fasen van ontwikkeling, ontwerp en planning
- Reageer direct op de eerste (vaak onduidelijke) waarschuwingssignalen
- Vroegtijdige anticipatie op potentiële en nieuwe risico's
- Ondersteun mensen (individuele en collectieve)

Ethiek, waarden en rechten

“Een veilige en gezonde werkomgeving is een fundamenteel principe en recht”
(ILO)

“Zero is the only ethically sustainable goal for safety”
(Markku Aaltonen)

Vision Zero combineert **waarden en rechten** met **rationaliteit**

Na meting

- Het streven naar nul ongevallen (Vision Zero)
- **Vision Zero geeft belangrijke, unieke mogelijkheden voor het verbeteren van veiligheid**
- **Vision Zero is flauwe kul**
- **Ik weet het (nog steeds) niet**
 - maar de verwarring is nu wel op een hoger niveau

- **Wordt deelnemer of donateur van**
- Netwerk bijeenkomsten
- Materialen
- Kennisuitwisseling
- Toegepast onderzoek
- Erkenning van inzet en prestaties

- Bezoek de website: <https://www.visionzero.nl>
- Maak contact via info@visionzero.nl
- De stichting is opgericht op 7 mei 2024